

Ålandsbanken Vindkraft Specialplaceringsfond

INVESTERINGSPROFIL

Fonden investerar sina tillgångar i första hand i vindkraftsparker som är i projektutvecklingsfas, under byggnation eller färdigställda i Finland och övriga Norden. Fondens förväntade långsiktiga årliga avkastning är 5–7 %.

FÖRVALTARKOMMENTAR

I likhet med andra stora omställningar framskrider produktionen av förnybar elektricitet och ökningen av elförbrukning inte lineärt, utan det kommer perioder då det investeras relativt sett för mycket i produktion, men förmodligen också tvärtom. Även om investeringarna i vindkraftsproduktion var få under 2023–2024 i Finland, kan det anses att de vindkraftsinvesteringar som redan gjorts har varit för stora i förhållande till den nuvarande efterfrågan av elektricitet, vilket avspeglas nu i det låga elpris som vindkraften får på marknaden. År 2025 har hittills varit utmanande. Marknadspriset på vindkraftsproducerad elektricitet (det så kallade capture-priset) har 2025 i Finland varit endast cirka 20 euro/MWh¹. Som jämförelse var capture-priset cirka 30 euro/MWh år 2024 och cirka 40 euro/MWh år 2023¹. Samtidigt har en del investeringar för att minska utsläppen från industri- och transportsektorn skjutits upp från den ursprungliga tidsplanen eller ställts in. Sålunda har analyshusens elförbruknings- och prisprognoser, särskilt för de närmaste åren, sjunkit jämfört med tidigare prognoser.

Fondandelens värde minskade med 10,56 - 10,81 % under det första halvåret, beroende på andelsserie. Den negativa avkastningen berodde främst på orealiserade värdeförändringar. Dessa förklaras av den ovan nämnda nedgången i elprisprognoserna för de kommande åren jämfört med värderingen vid årsskiftet, samt en ökning av den diskonteringsränta som används i värderingen – framför allt på grund av en höjning av den riskfria räntan. Värderingen av vindkraftsparkerna som fonden äger baseras på en diskonterad kassaflödesmetod, vilket innebär att den diskonteringsränta som används av en extern värderare har en betydande inverkan på vindparkernas värde. Av samma anledning får förändringar i de närmaste årens elprisprognoser en större effekt på värdet av vindparkerna, eftersom vikten av dessa år är större i värderingsberäkningen.

Fondens avkastning påverkades även negativt av att kassaflödet från fondens projekt som är i drift blev lägre än budgeterat till följd av det låga försäljningspriset på vindkraft. Elpriserna har i år påverkats särskilt av god tillgång på vattenkraft i Norden, då vattenmagasinen under våren var på sin maximala nivå sett till årstiden. Den varma vintern bidrog också till lägre efterfrågan på elektricitet i början av året, vilket pressade priset ytterligare. Därtill var elöverföringsförbindelsen Estlink 2 mellan Finland och Estland ur bruk sedan julen, vilket begränsade elförsäljningen till Estland. Reparationsarbetet på Estlink 2 slutfördes i juni. Det genomsnittliga elförsäljningspriset som fonden uppnådde under det första halvåret var cirka 32 euro/MWh². Det högre priset jämfört med det genomsnittliga capture priset i Finland (20 euro/MWh¹) förklaras av fondens säkringsarrangemang för elförsäljningen samt nedreglering av vindkraftsparkerna under perioder då elpriset är lågt. Fyra av fondens projekt är nu i drift: Murtoäki, Juurakko, Karahka och Kalistanneva. Vid Niinimäki-projektet pågår för närvarande de sista testerna och kontrollerna inför idrifttagning, och projektet förväntas vara i produktion inom kort.

Jimmy Forsman
Portföljförvaltare

RISK- OCH AVKASTNINGSPROFIL

ANDELSVÄRDE 30.6.2025

A:	126,87
B:	126,87
C:	129,38
D:	129,38

HISTORISK AVKASTNING*

6 mån (A)	-10,81 %
1 år (A)	-15,22 %
3 år (A)	-1,11 %
Sedan starten (A)	26,87 %
6 mån (C)	-10,56 %
1 år (C)	-14,76 %
3 år (C)	0,29 %
Sedan starten (C)	29,38 %

*) Alla investeringar i fonder innebär risker. Historisk utveckling är inte en garanti för framtida avkastning. Det kapital som placeras i fonden kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Fonden och det finländska förnybara energibolaget Myrsky Energia Oy inledde år 2021 ett samarbete kring utveckling och ägande av utvalda vindkraftsprojekt. Samarbetet avslutades i juni 2025, och som en del av samarbetets avslutande kom parterna överens om arrangemang där ägandet av sex vindkraftsprojekt överfördes till fonden i sin helhet. Samtliga sex projekt är i planlägningsfasen och målet är att de ska vara byggklara de närmaste åren. Myrsky fortsätter som projektutvecklare för de överförda projekten under en övergångsperiod, varefter fonden fortsätter utvecklingsarbetet tillsammans med en nyvald samarbetspartner.

Fonden mottog ett betydande antal inlösenbegäran under det andra halvåret 2024. Även om en stor del av omsättningen från fondens vindkraftsparker är skyddad med långfristiga elförsäljningsavtal och andra arrangemang utgör det låga marknadspriset på elektricitet en risk för fonden som portföljförvaltningen tar i beaktande. I praktiken innebär det att fonden upprätthåller en tillräcklig kassabuffert. Till följd av detta beslöt Ålandsbanken Fondbolag i juni 2025 att senarelägga alla inlösenuppdrag som fonden mottog 1.7.2024-31.12.2024. Dessa inlösen skulle ha betalats i juli 2025. Fondens portföljförvaltning arbetar aktivt med att förbättra fondens likviditet och skydda fondandelsägarnas övergripande intressen. Likviditeten och möjligheterna att utföra fondandelsägarnas inlösenuppdrag kan förbättras genom att ingå fler långfristiga elförsäljningsavtal, vilket minskar den kassabuffert som behövs, eller genom att sälja vindkraftsparker som ägs av fonden, eller andelar av dessa.

Trots det för tillfället utmanande elförsäljningspriset för vindkraft, anser fondens portföljförvaltning fortsatt att investeringar i finsk landbase-rad vindkraft är lönsamma på lång sikt, eftersom elförbrukningen enligt portföljförvaltningen nästan oundvikligen kommer att öka. Fingrid bedömer i sin senaste prognos att elförbrukningen i Finland kommer att öka med 50 % redan före 2030³. Under de närmaste åren drivs efterfrågeökningen främst av elpannor och datacenter, medan produktionen av vätgas och dess derivat väntas bidra på längre sikt.

Den senaste uppskattningen av de totala investeringarna i elpannor inom fjärrvärmesystemen och industrin är upp till 4000 MW. Fondens portföljförvaltning bedömer att den efterfrågeökning som enbart dessa investeringar ger upphov till motsvarar omkring 20 % av elförbrukningen i Finland år 2024. Finlands regering övervägde ännu på våren att

höja elskatten för datacenter. Men i det lagförslag som skickades för remiss den 30 juni hade denna höjning utelämnats, sannolikt på grund av kraftigt motstånd. Det är troligt att Finland fortsatt är ett av de mest attraktiva länderna i Europa för datacenterinvesteringar. I auktionerna som anordnas av Europeiska vätgasbanken har finska projekt klarat sig bra: två projekt har beviljats totalt 130 miljoner euro i stöd och har placerat sig i topp i prisjämförelsen. I den första auktionen var Nordic Ren-Gas projekt i Lahtis vinnare i prisjämförelsen (45 miljoner euro i stöd), och i den andra omgången kom Koppö Energias projekt i Kristinestad på tredje plats (85 miljoner euro i stöd).

Även om elprisprognoserna för de kommande åren har sjunkit jämfört med fondens värderingar för ett halvår eller ett år sedan, prognostiserar analyshusen fortfarande en relativt snabb uppgång i försäljningspriset för vindkraftsproducerad elektricitet mot slutet av 2020-talet. Förutom den ökande efterfrågan drivs denna uppgång av få investeringar i ny vindkraftskapacitet under de senaste åren. Man bör också minnas att marknadsmekanismen fungerar i båda riktningarna. När elpriset har varit lågt en tid, är det inte omöjligt att efterfrågan under nästa fas av omställningen är för stor i förhållande till produktionen, och elpriset stiger mer än väntat.

VINDPARKER I FONDENS ÄGO – UNDER UPPFÖRANDE OCH I DRIFT

PROJEKT	ORT	Investeringstidpunkt	Produktionsstart	Effekt (MW)	Ägarandel
Murtomäki	Pyhäjärvi	12/2020	12/2023	93	100 %
Kalistanneva	Kurikka	2/2022	12/2024	165	40 %
Karahka	Oulais	7/2022	12/2024	148	49 %
Juurakko	Kalajoki	7/2022	11/2022	40	49 %
Niimimäki	Pieksämäki	11/2022	7/2025*	145	49 %

*Uppskattning

Källor:

1. Fingrid, Nord Pool
2. Ålandsbanken Fondbolags egen analys
3. Sähköntuotannon ja kulutuksen kehitysnäkymät Q3 2024 (Fingrid)

Ålandsbanken Vindkraft Specialplaceringsfond

FONDFAKTA

Fondbolag	Ålandsbanken Fondbolag Ab, FO-nr 1471362-6
Hemort	Mariehamn
Förvaringsinstitut	Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingforsfilialen
Tillsynsmyndighet	Finansinspektionen i Finland
Revisor	KPMG Ab
Fondens registreringsland	Finland
Fondens startdatum	31.12.2020
Fondförmögenhet	286,92 MEUR
varav andelsägarnas kapital	239,91 MEUR
varav belånat kapital	47 MEUR
Minimiteckning A-andel	10 000 EUR
Minimiteckning B-andel	10 000 EUR
Minimiteckning C-andel	1 miljon EUR
Minimiteckning D-andel	1 miljon EUR
Antal andelsägare	2 132 st.

AVGIFTER

Förvaltningsavgift (A, B)	1,65 %
Förvaltningsavgift (C, D)	1,15 %
Teckningsprovision	2,00 %
Inlösenprovision	
<1 år	5,00 %
> 1 år < 3 år	4,00 %
> 3 år < 5 år	3,00 %
> 5 år < 7 år	2,00 %
> 7 år	1,00 %
Inlösenprovisionen betalas tillbaka till fonden. Inlösenprovisionen bestäms enligt placeringstid.	
Prestationsbaserat arvode	20 % av den årliga avkastningen som överstiger 7 %

Ålandsbanken Vindkraftsfond Specialplaceringsfond

Alla investeringar i fonder innebär risker. Historisk utveckling är inte en garanti för framtida avkastning. Det kapital som placeras i fonden kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Denna publikation är en sammanställning och bearbetning av information som i god tro inhämtats från källor vilka bedömts som tillförlitliga. Ålandsbanken kan dock inte garantera riktigheten i denna information. Ålandsbanken åtar sig inte något ansvar för förluster eller skada som uppkommit genom beslut grundat på material i denna publikation. Innehållet i publikationen ska inte ses som oberoende investeringsanalys.

Publiceringen av analyser eller värderingar av värdepappren som nämns i presentationen innebär inget förbud för Ålandsbanken eller dess anställda att för sin egen räkning handla med värdepappren som omnämns.

Informationen tar inte hänsyn till någon enskild persons ekonomiska ställning, mål med eller kunskap om eller erfarenhet av investeringar i fonder och utgör därför inte tillhandahållande av investeringsrådgivning. Den som önskar rådgivning ska kontakta Ålandsbankens kundrådgivare.

Denna publikation får inte kopieras eller spridas utan Ålandsbankens tillstånd. Det är inte tillåtet att sprida publikationen i USA eller i något annat land där det enligt landets lagstiftning inte är tillåtet. Ålandsbanken står under finska Finansinspektionens tillsyn.

